

**БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ
ИНСТИТУТ ПО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА
МОРФОЛОГИЯ, ПАТОЛОГИЯ И
АНТРОПОЛОГИЯ С МУЗЕЙ**

Ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 25, 1113 София,
тел. 872 24 26; 979 23 11; факс: 871 01 07;
e-mail: ietram@bas.bg

**BULGARIAN ACADEMY OF SCIENCES
INSTITUTE OF EXPERIMENTAL
MORPHOLOGY, PATHOLOGY AND
ANTHROPOLOGY WITH MUSEUM**

Bulgaria, 1113 Sofia, Acad. G. Bonchev str. Bl. 25,
tel. (+359 2) 979 23 11, (+359 2) 872 24 26,
fax: (+359 2) 871 01 07; e-mail: ietram@bas.bg

УТВЪРДИЛ

ДИРЕКТОР:

/проф. д-р С. Петкова/

**ПРАВИЛА И ПРОЦЕДУРИ
ЗА ПРЕДОТВРАТИВАНЕ И САНКЦИОНИРАНЕ
НА ИЗПИТНИ ИЗМАМИ И ПЛАГИАТСТВО**

**НА ИНСТИТУТ ПО ЕКСПЕРИМЕНТАЛНА МОРФОЛОГИЯ, ПАТОЛОГИЯ И
АНТРОПОЛОГИЯ С МУЗЕЙ – БЪЛГАРСКА АКАДЕМИЯ НА НАУКИТЕ (ИЕМПАМ – БАН)**

I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящите правила регламентират процедурите за предотвратяване и санкциониране на изпитни измами и плахиатство от страна на кандидат-докторанти, докторанти, специализанти и научни работници* в ИЕМПАМ – БАН.

(2) Съгласно § 1, т. 7 от допълнителните разпоредби на ЗРАСРБ, „плахиатство“ е представяне за собствени на трудове, които изцяло или частично са написани или създадени от другого, или използването на публикувани от другого научни резултати, без позоваване или цитиране в процедурите за придобиване на научни степени или за заемане на академични длъжности.

(3) Като форми на плахиатство се определят:

- директно цитиране на текст, данни, илюстрации, таблици и други научни резултати, без позоваване на източника;
- копиране на раздели от книги, публикации, доклади, монографии, дисертации и научни тези без подходящо цитиране;
- копиране и вмъкване на текстове от интернет или онлайн източник и представяне като собствена работа, без да се дава правилна препратка (цитиране).

(4) Като форми на изпитна измама се определят:

- преписване или опит за преписване по време на изпит на кандидат-докторанти и докторанти;
- използване на непозволени средства (учебници, сборници и др., нерегламентирани помощни материали, преносими компютри, технически средства за комуникация и др.) по време на изпит;
- фалшифициране или подмяна на изпитни резултати.

Чл. 2. Настоящите правила се основават на следните документи:

- Закон за висшето образование;
- Закон за развитието на академичния състав в Република България;

* Служители на ИЕМПАМ с ОКС „магистър“, които извършват научноизследователска дейност

3. Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България;
4. Правилник за условията и реда за придобиване на научни степени и за заемане на академични длъжности в ИЕМПАМ – БАН.

II. МЕРКИ ЗА ПРЕДОТВРАТИЯВАНЕ НА ИЗПИТНИ ИЗМАМИ И ПЛАГИАТСТВО

Чл. 3. По време на писменото изпитване на кандидат-докторантите и докторантите не се разрешава ползването и достъпът до:

1. Учебни материали (учебници, сборници, ръководства, наръчници, справочници и други учебни пособия), освен ако изпитната комисия изрично не е разрешила това;
2. Преносими компютри, таблети и всякакви други електронни устройства, използвани като средства за съхранение и възпроизвеждане на текст, звук и образ, освен ако изпитната комисия не е разрешила ползването на подобни устройства, необходими за конкретния случай;
3. Мобилни телефони, хендсфри, слушалки и други технически средства за комуникация;
4. Други нерегламентирани помощни предмети и материали, които не са разрешени от изпитната комисия и нямат отношение към провеждането на изпита.

Чл. 4. Достъп до инструменти за откриване на plagiatство

- (1) ИЕМПАМ осигурява използването на специализиран IT инструмент за разкриване на plagiatство ([StrikePlagiarism.com](https://www.strikeplagiarism.com/en/), <https://www.strikeplagiarism.com/en/>).
- (2) Докторантите, специализантите и научните работници имат свободен достъп до посочения в чл. 4, ал. 1 инструмент за проверка оригиналността на дисертационни и научни трудове и разкриване на plagiatство.

Чл. 5. В ИЕМПАМ се извършва превантивна дейност за предотвратяване на plagiatство, която включва участие на докторантите, специализантите и научните работници в семинари за запознаване с практиката за цитиране и избягване на plagiatство.

Чл. 6. За избягване на plagiatство следва винаги да се дава дължимото на оригиналния автор(-и) и да се прави точно цитиране и позоваване:

1. Когато се представят или използват чужди идеи, теории или изследвания, трябва да се цитира източника. В случай че се цитира през друг източник, трябва да се посочат и двата източника.
2. Не може да се копира каквато и да е част от литературен източник без изрично да се посочи това. Правилото важи независимо на какъв език е оригиналния източник (т.е. не може да се превежда и копира). Не се допуска превеждане, замяна на няколко думи или размяна на местата им.
3. В случай на дословно цитиране, текстът се поставя в кавички.
4. В списъка с използвана литература трябва да се представят пълните библиографски данни за всички източници, посочени в работата. Обратното също е в сила – не се цитира литературен източник, който не е посочен в текста.

III. САНКЦИИ ПРИ УСТАНОВЯВАНЕ НА ИЗПИТНА ИЗМАМА И ПЛАГИАТСТВО. ПРОЦЕДУРА ЗА ДЕЙСТВИЕ.

Чл. 7. При установяване на изпитна измама или опит за измама от страна на кандидат-докторант или докторант, изпитната комисия взема решение за анулиране на изпита на съответния кандидат-докторант или докторант. За решението се съставя протокол, подписан от членовете на комисията, който се докладва пред Научния съвет на ИЕМПАМ. По предложение на Научния съвет (със заповед на Директора), на докторанта могат да бъдат наложени допълнителни санкции.

Чл. 8. При установено plagiatство в проект на дисертационен труд за ОНС „доктор“ и за НС „доктор на науките“ се предприемат следните действия:

1. При plagiatство, което е в резултат на небрежност или без намерение за измама и приликите в документите са незначителни, на кандидата за ОНС „доктор“ и за НС „доктор на науките“ се

разрешава да представи отново работата си след прилагане на подходящо цитиране.

2. При plagiatство, при което е установен и обективно доказан умишлен и планиран опит за копиране на работата на друг автор; или голямо количество данни, взети от работа на друг автор; или източник на данни за копиране и др. и е безспорно доказано намерението за измама (представяне на данните/результатите като собствени), се изисква детайлна преработка на дисертационния труд.

Чл. 9. При установено plagiatство в започната процедура за придобиване на научна степен или заемане на академична длъжност, се прилагат разпоредбите на ЗРАСРБ.

Чл. 10. При доказано по законоустановения ред plagiatство на представените научни данни в научните трудове на лице, въз основа на които то е придобило научна степен или е засело академична длъжност, Директорът на ИЕМПАМ приема действия и налага санкции по предложение на Научния съвет на ИЕМПАМ.

IV. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите правила са приети на заседание на Научния съвет на ИЕМПАМ с Протокол №5 от 29.03.2024 г.